

Landsbyliv sin framtid – i hvilken form?

Maria Bjune spør hvordan Landsbyliv kan inngå i en flerstemt kommunikasjonsstrategi.

Tekst og foto: Sissel Jenseth

Vi dro til Granly i oktober for å snakke med Maria Bjune – om tidsskriftet Landsbyliv sin framtid. Det ekstraordinære årsmøtet til Sosialterapeutisk Forbund er like om hjørnet, og bladets skjebne ligger nå i årsmøtets hender. Som leder av Landsbystiftelsens hovedstyre og daglig leder på Granly, er Maria opptatt av Landsbyliv og hvordan det kan inngå i en kommunikasjonsstrategi.

Både Rigmor Skålholt og jeg er med i Landsbylivs redaksjon, og vi var begge med i styringsgruppen som ble opprettet i 2011 og som utarbeidet et notat til fjorårets årsmøte da det ble vedtatt at Sosialterapeutisk Forbund skulle overta eierskapet til Landsbyliv 1.1.2012. Rigmor sitter i dag i forbundets styre, og jeg er ansvarlig for arbeidet med Landsbyliv i Dialogos medie- og ressurs-senter. Hvordan det går med Landsbyliv videre, ligger oss begge derfor sterkt på hjertet.

Til Granly i vakker høstsol

Rigmor Skålholt henter meg på Gjøvik stasjon, og vi kjører i lav høstsol gjennom de vide Totenbygdene på vei til Granly. Rigmor er på kjente trakter. Hun var daglig leder på Granly fra 1997 til 2009, før Maria overtok lederskapet i 2009. For meg er dette mitt første besøk på Granly. Vi svinger inn porten og opp den korte alléen. Fra parkeringsplassen er det strålende utsikt over Mjøsa.

Oppe ved tuntreet kan jeg se Per stå ved husveggen. Jeg kjenner ham igjen fra bildet i reportasjen om Granly som stod i Landsbyliv nummer 28.

Rigmor leder meg rundt på tunet og forteller om de ulike bygningene og hva de rommer. Stolt peker hun på den gule bygningen som er Solveigs Hus, oppkalt etter stifteren Solveig Nagell. Der bor det eldre beboerne som trenger ekstra pleie. Deretter går vi inn i hovedbygning og opp trappen til andre etasje. Nedover korridoren blinker Mjøsa til oss gjennom de mange vinduene. Helt nederst ligger kontoret til Maria Bjune, også det med flott utsikt over Norges største innsjø.

Dialogos sin rolle

Vi starter med å snakke litt om Dialogos som i 2012 overtok produksjonen av bladet Landsbyliv. Maria satt i flere år i Dialogos sitt styre, den gang Dialogos var Ressurs-senter for Sivile initiativer og hadde sekretariatsopp-gaver for Landsbystiftelsen i Norge. Etter at sekretariatet ble overflyttet til Jøssåsen i 2008, ble Dialogos omorganiisert til Dialogos medie- og ressurs-senter i 2009-2010.

Maria er svært fornøyd med det arbeidet Dialogos nå gjør i forhold til bladet, som ansvarlig både for administrasjonen og produksjonen. Samtidig er hun betenkt angående ressursbruken. At hvert enkelt blad blir for dyrt i forhold til inntekten som kommer fra abonnent-ene og annonsørene. I dag dekker dette knapt en tredjedel av bladets totale utgifter. Resten av utgiftene må dekkes av medlemmene i Sosialterapeutisk Forbund. Totalt koster bladet i 2012 ikke fullt 600.000 kr, inklusive lønn til redaktør, layout, trykkeri, porto, distribusjon, reiseutgifter og regnskap. Dette er en liten nedgang fra tidligere år.

En felles plattform

Som medlem i Landsbystiftelsens hovedstyre har Maria fulgt bladet fra dets spede begynnelse i 2004, og hun har sett det blomstre i landsbyene. Det ble et møtepunkt og en felles plattform som bandt dem sammen. Inten-sjonene har vært de beste hele veien, og mange har bidratt med mye uegennyttig innsats. Men Maria var hele tiden klar over den høye prisappen.

Lenge var Landsbyliv et internt blad for Landsby-stiftelsen. Men etter hvert kom ønsket om å nå ut i en videre omkrets. Man mente at bladet hørte hjemme innenfor

alle virksomhetene som utøver antroposofisk omsorg for utviklingshemmede. En prosess ble satt i gang, og de ulike virksomhetene ble invitert inn som medeiere i bladet. At bladet ble overtatt av Sosialterapeutisk Forbund ved årsskriftet 2012 var en naturlig konsekvens av dette. Årsmøtet i forbundet sikret samtidig bladet økonomisk for fire utgaver i 2012.

Prøveår

– I forbindelse med denne overtakelsen var det en del diskusjoner både om innholdet i bladet, hvordan det skal fungere og ikke minst finansieringen, forteller Maria.

– Vi valgte å gi bladet et prøveår for å se hva som var mulig å få til. Det lå i kortene at det må skje en reduksjon i kostnader samtidig som inntektene må økes gjennom flere abonnenter og støtteannonsører. Har ikke dette skjedd, er det vanskelig å fortsette i samme spor. Både styret og administrasjonen på Granly sa ja til dette i fjor, men under tvil. Det vil være helt avgjørende for oss at det arbeides aktivt for å bedre situasjonen.

Identitetsskapende tiltak

Hensikten med bladet Landsbyliv er nært knyttet opp til hensikten med forbundet. Rigmor henviste til hvordan stedene på midten av 1990-tallet begynte å finne sammen under en felles bestrebelse for å få til en sosialterapeutisk utdanning. Det ble da hovedhensikten med forbundet. – Nå som fagutdannelsen er på plass på Rudolf Steinerhøyskolen, har forbundet skiftet fokus, påpeker Maria. – Informasjonsarbeid og en kontinuerlig dialog med storsamfunnet, er nå kanskje det viktigste. Det gjelder å bygge videre på den brede kontaktflaten som ble oppnådd gjennom utdanningsprogrammet. Samt en videre intern utvikling gjennom fagdage og nettverksbygging.

– Spørsmålet er ikke om bladet skal overleve, men i hvilken form, sier Maria.

– Vi må tørre å diskutere dette åpent. Hva ønsker vi å oppnå med de pengene vi legger på bordet som støtte for utgivelsen? Fyller bladet vårt behov? Eller bør vi tenke annerledes?

Sirkler utenpå hverandre

Et av problemene til Landsbyliv er at målgruppen er så vid – den spriker i alle retninger. Bladet søker å fange interessen både til beboere, medarbeidere, pårørende og hjelpeverger

samt bachelorstudenter på RSH. Bladet skal også ha en brobyggerfunksjon til samfunnet, andre organisasjoner, kommuner, politikere og byråkrater.

– Kanskje trenger vi flere typer kommunikasjonskanaler, sier Maria. – Hvis vi tenker oss at hvert sted er den innerste sirkelen innenfor flere sirkler, da vil hver sirkel har sitt spesielle behov. For eksempel kan vi si at kommunikasjonsbehov til den innerste sirkelen, virksomheten, dekkes i første rekke gjennom et eget nyhetsskriv. Her på Granly har vi Granskuddet. Det er et enkelt blad, kopiert i farger og stiftet, som kommer ut cirka fire ganger i året. Det er svært populært blant beboerne og pårørende. Her blir behovet for nærhet og kjennskap til de som omtales, ivaretatt. Dette kan ikke Landsbyliv dekke tilsvarende. Eller som en av beboerne her på Granly sa: ”Det siste nummeret av Landsbyliv likte jeg ikke. Det var kjedelig. Jeg så ingen som jeg kjente i det bladet.”

Å synliggjøre menneskeverd

Den neste sirkelen er Sosialterapeutisk Forbund og utdannelsen på Rudolf Steinerhøyskolen. Her vil bladet Landsbyliv kunne spille en stor rolle. Bladet er forbundets talerør ut i verden og en identitetsskaper innad blant medarbeidere, pårørende og studenter. Det synliggjør det som har med menneskeverd å gjøre, og er et talerør for beboerne ut i samfunnet. Bladet konkretiserer også hva antroposofisk omsorgsarbeid innebærer og hvilke verdier det bygger på.

– Men kanskje trenger det ikke komme ut i fire ganger i året, sier Maria. Kanskje er det nok med to papirutgaver. Samtidig kan profilen bli tydeligere, og vi vil spare en god del utgifter til layout, trykking og porto. Dermed

Maria Bjune, Inger og Rigmor Skålholt i passiar på Granly.

kan vi ta oss råd til å distribuere disse to utgavene i et større omfang enn hva som skjer i dag. For eksempel kan vi bestemme at det skal gå til alle steinerskoler og steinerbarnehager i landet, og til kommunene adressert til de som er ansvarlige for tilrettelegging for mennesker med spesielle behov.

Elektronisk utgave og nettside

At vi reduserer papirutgavene, betyr ikke nødvendigvis at bladets kommer sjeldnere ut. Papirutgavene kan suppleres med et elektronisk nyhetsblad som sendes ut for eksempel 2-4 ganger i året til abonnenter og alle virksomhetene. Dette bør vurderes.

Like viktig vil det være å videreutvikle nettsiden som kan holdes oppdatert og hvor stoffet blir systematisert. Det er like viktig for medarbeidere som for mennesker som søker informasjon om hva sosialterapi og antroposofisk omsorg innebærer. En attraktiv nettside vil dekke mye av behovet til forbundet når det gjelder å nå ut i offentligheten.

Kommunen og pårørende

Det finnes også en annen sirkel utenfor virksomhetene. Det er kommunene med sine omsorgssjefer, men også naboer og pårørende. – Med disse kommuniserer vi kanskje aller best gjennom personlig kontakt, sier Maria. – For Granlys vedkommende er det ikke nødvendig med en ekstra markedsføring. Vi har venteliste på plassene her. Men vi trenger politisk og lokal ”goodwill”. Derfor har vi åpne dører og prøver å inviterer inn naboer, politikere og byråkrater til våre arrangementer og annet som skjer. Dette er en ”on-going” prosess. For vi tror at stedets miljø og kvalitet kun oppfattes ved selv å være til stede og oppleve dette.

Norge og Norden

Den neste sirkelen vi kan tegne opp er staten Norge med sine politikere og byråkrater som utformer støtteordninger, lover og regler. Også overfor disse vil møter og befaringer på stedene være nødvendige for å nå fram med budskapet vårt. Her vil bladet og en attraktiv nettside være et nødvendig supplement.

Utenfor har vi en ny større sirkel som er Norden. Forbundene i de ulike landene samarbeider her gjennom

Nordisk Forbund for Helsepedagogikk og Sosialterapi. I de fleste landene blir det også utgitt egne tidsskrift; for Landsbyliv i Norge, Läs i Sverige og Nerthus i Danmark.

Kanskje er tiden moden for å få til et nærmere samarbeid mellom disse tidsskriftene. Det ville være gunstig at fagartikler på det skandinaviske språket ble samlet i en publikasjon. Maria henviser til økologiske landbruket som har en slik oppdeling. I Norge utgir Oikos Ren Mat og har en nettside med samme navn. Disse organene er rettet direkte mot forbrukeren, men det tyngre fagstoffet trykkes i Forskningsnytt om økologisk landbruk i Norden, et nordisk tidsskrift der artiklene i første rekke henvender seg til bønder, forskere og studenter innen det økologiske miljøet. Tilsvarende er det også et ønske fra fagmiljøet på Rudolf Steinerhøyskolen at fagartiklene løftes opp på et skandinavisk/nordisk nivå.

700 virksomheter i verden

I sirkelen helt ytterst finner vi 700 sosialterapeutiske virksomheter i 50 nasjoner over hele verden. Disse knyttes sammen gjennom en avdeling i den medisinske seksjonen ved Høyskolen for åndsvitenskap i det antroposofiske verdensselskapet i Goetheanum. Der holdes det en sammenkomst hver høst, hvor det utveksles erfaringer og inspirasjon mellom de internasjonale kontaktene. Rigmor er forbundets faste utsending til disse arrangementene.

Artikkelen dannet også utgangspunkt for et notat undertegnet av Maria Bjune, Rigmor Skålholt og Sissel Jenseth, som ble sendt til delegatene til det ekstraordinære årsmøtet til Sosialterapeutisk Forbund 12.11.2012. Notatet skisserte en mulig helhetlig kommunikasjonsstrategi som må sees opp mot kostnadsnivået for de 13 stedene. Red.